

JOSEP UCLÉS, CONTRA L'ÀGUILA

«Aquest és un país de tirans»

Pep Uclés, dur i revulsiu, extremament crític amb l'art i amb cadascuna de les peces que estructuraven la societat on viu, amant de la simbologia, incomprés al nostre país i amb les portes obertes en molts centres importants a Europa. Diu, sense símbols quan parla, que aquesta és terra de tirans, encara.

Lena Balaguer

Josep Uclés (Badalona, 1952) actua en solitari. S'ha passejat arreu d'Europa, amb els seus quadres, als nuclis d'art contemporani més importants, com ara Stuttgart-79, Basel-82, Basel-84, i ha estat definit com un pintor visceral, d'aquells que senten revulsió per tot allò que l'envolta i es proposa fer-nos veure el cantó satíric, irònic i ridícul del nostre entorn.

El món al qual s'enfronta només serveix per oposar-se els seus més íntims desigs. D'aquesta manera, ell ens pintarà els seus somnis com una expressió que l'alliberi de l'ordre del món. L'obra d'Uclés constantment diu que no a una societat injusta a través dels personatges incisius i descarats i dels paisatges, a voltes terrorífics, a voltes idíl·lics: dues cares d'una mateixa moneda. El blanc i el negre i el contrast del color a notes formaran la partitura irracional pura i poètica del pintor.

—¿Tot això, la teva obra, és un monòleg interior?

—La meua obra és un diàleg, perquè tots els elements externs m'afecten i els analitzo i els filtro; sempre n'estic parlant. Les visions són per etapes, passo de l'etapa eròtica a la industrial, són necessitats internes. Per exemple, trobo que m'he avançat a una altra gent pintant volcans i incendis, m'arriben desigs i vibracions que la societat viu i tinc la valentia de posar-los a la pintura, ja que a vegades la moda no va per aquí.

—¿De veres has rebut influències del Modernisme català i dels surrealistes de Dau al Set?

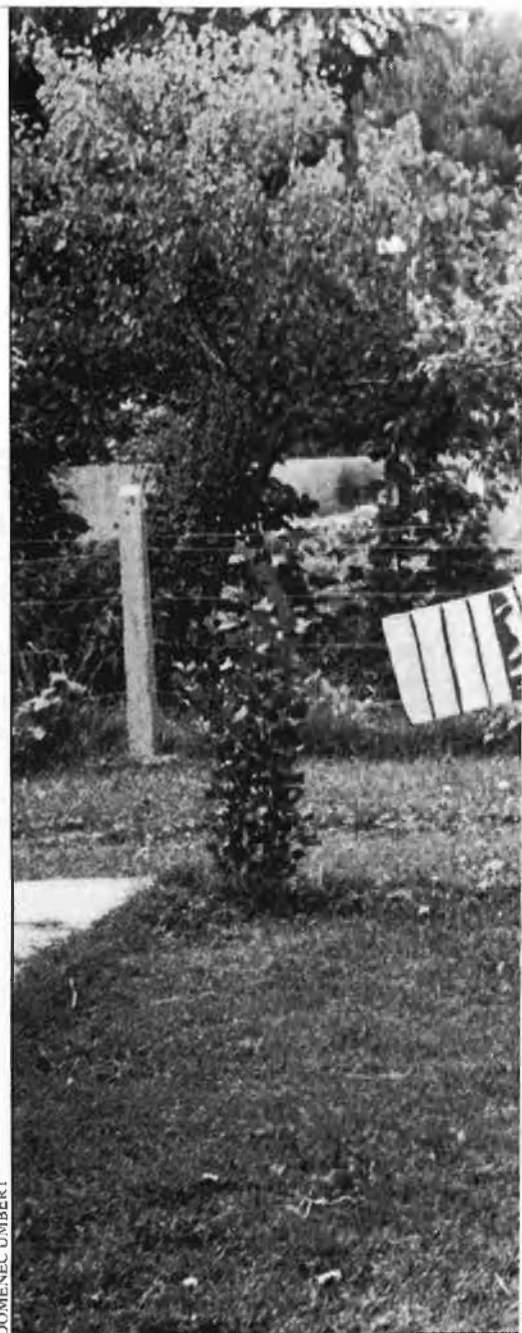
—Això, ho diuen els crítics, però és el seu fracàs, ja que no saben explicar les coses d'una altra manera que utilitzant les referències; no saben valo-

rar. El que sí que puc dir és que la naturalesa d'una societat pot tenir una tendència a fer una obra o una altra. Nosaltres potser som més existencialistes i vitalistes per ser mediterranis, en la societat catalana hi ha el contrast de gent vital i, alhora, una història de gent que no respira. ¡Ha estat una societat feta a hòsties! Així, el meu ús dels negres és natural, respon a mi mateix i em serveix per reforçar i contrastar el color a la vegada.

—¿Què són els teus personatges i els paisatges?

—Quan tothom feia *support-surface*, jo vaig ser crític, la moda no m'interessava, i exigir-me més volia dir fer una anàlisi de la situació i rebutjar el color. Pintava amb negres i començava a incorporar el plata i el daurat: incorporo elements de color com les plomes de les mones de Pasqua i la figura.

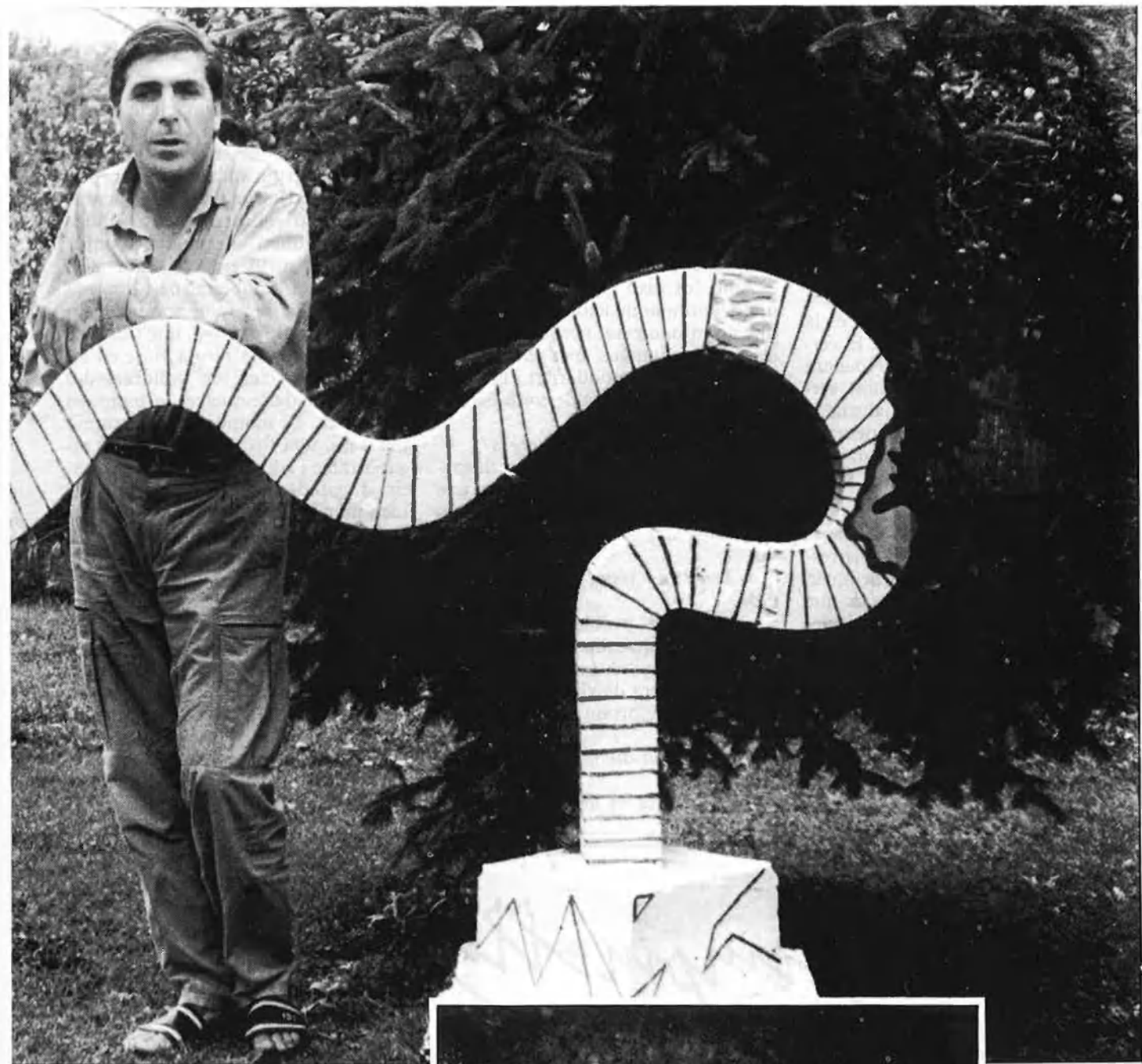
Per a mi, la figura té molta importància, perquè l'obra era rebutjada per la figura, llavors no era moda a

DOMÈNEC UMBERT

DOMÈNEC UMBERT

Barcelona. Però em seleccionen a París el 78 i a Stuttgart el 79, la qual cosa em donà molta força. En aquells moments la figura portava caputxes i un dia els les vaig traure i els vaig deixar l'antifaç. De vegades, eren transvestits, de vegades, policies; unes altres, lladres, segons el moment personal... Tot plegat estava fet expressament amb la intenció d'admetre la llibertat, inclosa la sexual, l'exteriorització dels sentiments... Els gestos obscens són per a pensaments reprimits, com ara la llei contra l'homosexualitat del Reagan, que és massa... L'ésser humà ha de tenir un marge de llibertat i, sobretot, en la seva intimitat. Contrastant amb la incomprensió de Barcelona, a mi se m'obren les portes a fora com a artista jove a Europa i els galeristes s'arrisquen.

¡Ah!, per a mi, els paisatges, en principi, no existeixen, hi ha un fons,

DOMENECLUMBERT

però la figura era l'element important. De mica en mica, els fons es van concretant. Per exemple, al quadre *Mil nou-cents vuitanta-cinc*, aquell paisatge simbolitza un entorn social. Llavors, és clar, el paisatge pren relleu.

A l'exposició *Katalonia Kaos o De*

l'Aigua i De la Terra utilitzo el paisatge per donar a entendre una situació caòtica, una crisi industrial. Per això, hi ha volcans i fàbriques. I les marines era una manera d'explicar que per sobre de la calma hi pot haver la tempesta. «No et fiïs mai de la calma, que és mare del temporal...»

«Els meus principis són molt simples, vull la llibertat dels homes i dels pobles i, per tant, sóc independentista. Odio Espanya, que tirantza la meua nació.»

—¿Aquesta simbologia teva, doncs, es va concretant i definint cada vegada més?

—Sí, tots els elements simbòlics cada vegada són més clars; el peix, per exemple, és eròtic sempre. L'ocell, en totes les versions, estava relacionat amb la llibertat individual, amb el fet d'obrir-se, de cantar... La serp també és eròtica, la destal, en canvi, és la destrucció, ¡un crit de guerra! El cèrvol és un element que estic treballant molt ara, però em sembla molt versemblant, signe d'individualisme i també d'anarquisme. Les xemeneies, a part de ser fàbriques, són un element que denota la lluita entre l'home i la natura.

L'àguila és el símbol del neoespanyolisme, que és el del PSOE disfressat d'esquerres. En l'àguila hi havia una clara intenció política, ja que penso que, en certa manera, la societat va cap aquí, cap a un neofeixisme encobert. El poder és una tirania i aquest és un país de tirans que, quan arriben al poder, no tenen experiència democràtica i, naturalment, actuen com actuen. Hauran de passar generacions per viure una mica més tranquils.

Les calaveres representen la mort, la decadència social. Els vaixells, la societat que navega. Els abismes i els precipicis són com el volcà, l'explosió i la caiguda, el fracàs. I, com a contraposició a tant tenebrisme, els fars són la llum, una petita esperança en la tempesta.

Amb tot això procuro explicar la meva automarginació d'una societat que no m'interessa, perquè ha perdut els valors humans més elementals, que són els de la solidaritat i la sensibilitat. Jo mateix faig de confessionalari en la meua obra.

—¿Disfresses els personatges?

—No, mai, ells van sempre despullats, són intemporals, no porten una vestimenta que els classifiqui. No són individus, són la humanitat, la societat.

—Tens una visió apocalíptica del món.

—Sí, però és problemàtic. És complex. La tinc apocalíptica per culpa de l'economia capitalista. Si fos un altre tipus de manera de viure, on l'individu fos més important, segurament no la tindria.

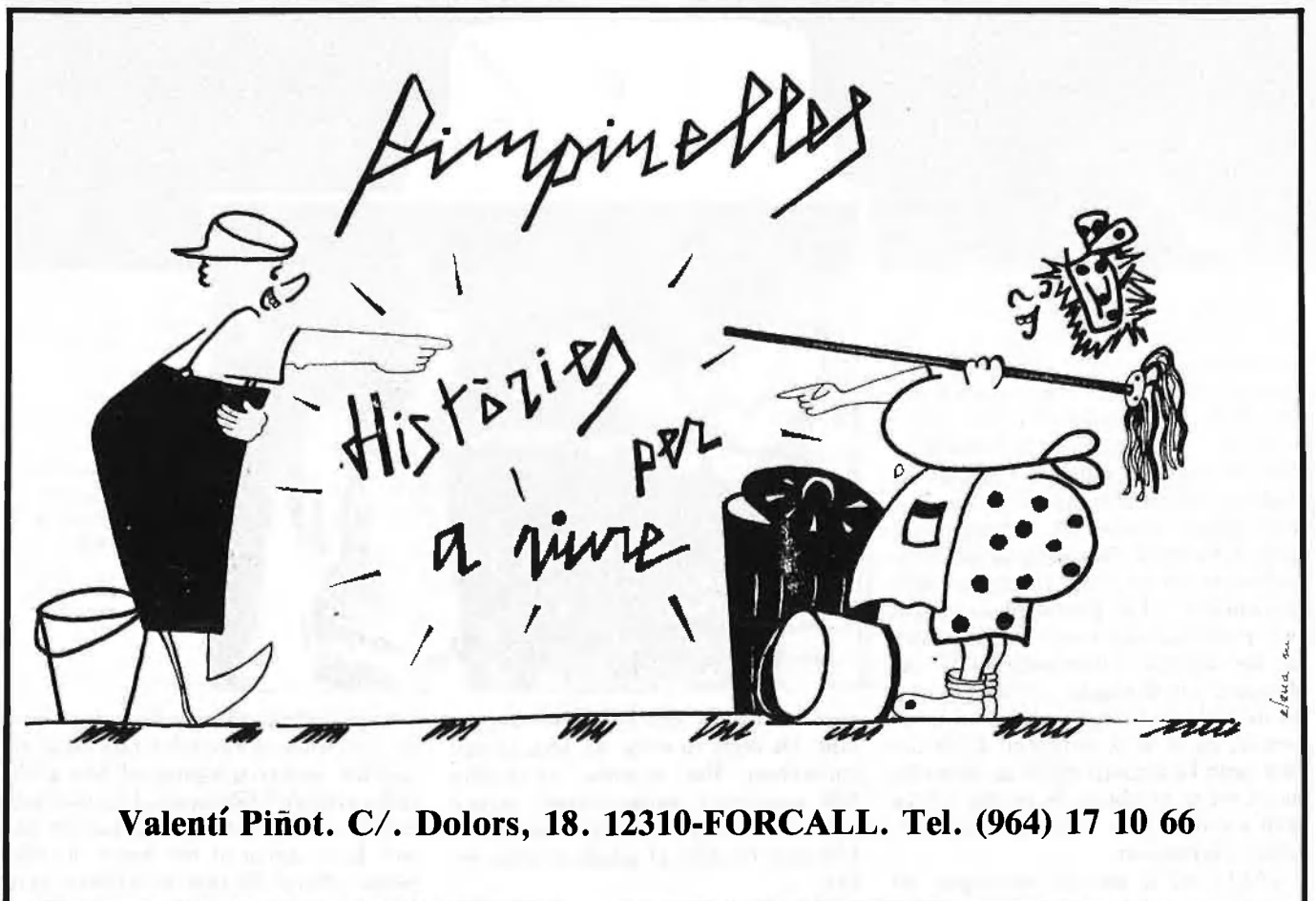
—¿Això vol dir que la pintura és una arma?

—La pintura és un llenguatge per

parlar d'ètica, de consciència de les coses, també de màgia, de sensibilitat i poesia, però és ètica. Jo, alhora, haig de ser crític amb la societat, perquè sóc un idealista, haig de criticar el poder. Això vol dir que faig política enmig d'aquest llenguatge confús d'avui. Els meus principis són molt simples, vull la llibertat dels homes i dels pobles i, per tant, sóc independentista. Odio Espanya, que tiranitzava la meua nació. I aspiro a viure en llibertat i respecte, i a millorar, des d'una posició d'esquerres, el temps en què vivim. El món és una abstracció per a mi, una ficció, la societat és insuportable i adopto una actitud de sàtir, d'agitador, com a contrapunt. El meu món petit és un flotador de naufrag. Nedo a contracorrent.

—¿I quina actitud adoptes envers el món artístic?

—La meua relació amb el món pictòric es redueix a pintar i a exposar per poder pintar i a vendre per poder tornar a pintar. Ni m'interessen els crítics, ni la fama, ni els pintors. No crec tampoc en la política de subvencions. Em penso que el que el país necessita és una cobertura d'infraestructura, donar les possibilitats per treballar i divulgar l'obra. □

Valentí Piñot. C/. Dolors, 18. 12310-FORCALL. Tel. (964) 17 10 66